

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

פ"ר 7948-11-19 משטרת יאל"כ- היחידה למאבק בפשיעה הכלכלית ואח' נ'. (אסור בפרסום)

החלטה	17/11/2019
	תיק 7948-11-19
	שו' על'אא מסארווה
החלטתי זו תיכנס לתוקף ביום 20.11.19 שעה 12:00 (על מנת לאפשר ערר עליה). עד אז תוקף הצו המורחב בתוקף.	

לפני כבוד השופט עלאא מסארווה

המבקשים:

1. עיתון ישראל היום בע"מ ✓
2. עקיבא ביגמן ✓
3. עיתון הארץ - נטעאל בנדל ✓
4. אריאל פורמנובסקי ✓
5. עמותת "לביא" ✓
6. גלובוס פבלישר- חן מענית ✓

נגד

המשיבים:

1. משטרת יאל"כ- היחידה למאבק בפשיעה הכלכלית
2. ניר חפץ
3. פלונית (אסור בפרסום)
4. היועץ המשפטי לממשלה

החלטה

לפני בקשה להארכת תוקף צו איסור פרסום ואף נרחבתו, ומנגד הקשור לבטלו או לצמצמו. המדובר בצו שניתן ביום 4.11.19, במעמד צד אגוף, לבקשת היחידה ונוקרת, בתיק המכונה "פרשה 4000". עניינו של הצו באיסור פרסום פרטים מהחקירה, הנוגעים לזהותה של המשיבה 3 או מל פרט שעלול לזהותה, כמו גם תוכן עדותה, עצם העובדה שמטרה עדות וכן עצם קיומו של וצאו.

בית המשפט החליט להצביל את משך הצו לנגיפה קצרה המיווון, ולמעשה מדובר בצו ארעי בזהמשך, התבקשתי כאמור להאריך תוקפו של הצו (ואף להווייבו) ומנגד להטילו או לצמצמו.

החלטות בין הצדדים

1. החוקקשת, משטרת ישראל, טוענת שהצו התבקש וניתן כזין ובסמכות; הוא חיווי לשם שמירה על פרטיות המשיבים 2-3; והוא מאזן נכונה בין הפגיעה והווי'אית במשיבים לבין האינטרס והציבורי בחשיפתו ופרטים החוסירו ונזנת הצו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

פ"ר 19-11-7948 משטרת יאל"ב- היחידה למאבק בפשיעה הכלכלית ואח' נ'. (אסור
בפרסום)

2. יש להבהיר כי קיימת טענה לפיה עצם חקירתה של המשיבה 3, המקורבת למשיב 2 (להלן: עד המדינה), נועדה להפעיל לחץ על עד המדינה שהיה בגדר חשוד רגיל באותה עת, ולהביאו לכדי שיתוף פעולה עם המשטרה.
3. לשיטת המבקשת, בית המשפט -ולא הציבור- הוא שיכריע בשאלה האם הופעלו על המשיב 2 (מר ניר חפץ, להלן: המשיב 2 או עד המדינה) לחצים בלתי הוגנים או אמצעים פסולים.
4. עוד נטען על ידי המבקשת כי טענות החשודים בפרשה הועלו במסגרת השימוע שהתקיים בפני היועץ המשפטי לממשלה, ועל היועץ להכריע בהן. על כן אין זה ראוי או יעיל כי ייחשפו פרטים חלקיים שבלאו הכי אינם יכולים לאפשר "ביקורת ציבורית אמיתית בשאלה אם ננקטו מהלכים פסולים בחקירתו [המשיב 2]".
5. המשיב 2 הצטרף לנטען על ידי המבקשת והוסיף מספר טענות וביניהן כי הוא נתון תחת מתקפה קשה, כי הפרסום נועד לפגוע בו, להרתיעו, וכי על המשטרה ורשויות המדינה האחרות (לרבות בית המשפט) להעניק לו הגנה על פרטיותו, זו אשר נפגעה באופן קשה מהפרסומים שהפרו את הצו עד כה.
6. המשיבה 3 הצטרפה לעמדת המדינה והדגישה כי היא עדה בלתי מעורבת שנקלעה שלא בטובתה לחקירה בה עלו פרטים אישיים שלה, שאין, ולא צריך, שלציבור יהיה כל עניין ממשתי בהם. יש להבהיר כי המדובר בעדה שנחקרה בעניין אגבי לחקירה, בעדות פתוחה, ולא כחשודה.
7. המשיבים בבקשתם העלו על נס את חופש העיתונות, חופש הביטוי, חשיבות הביקורת הציבורית על פעולות המשטרה וזכות הציבור לדעת פרטים רלוונטיים לטענה בדבר הפעלת לחץ פסול על חשודים ונחקרים במטרה להביאם לכדי שיתוף פעולה בחקירה.
8. חלק מהמשיבים טענו כי המניע להגשת הבקשה לאיסור פרסום הוא הסתרת מהלכים שעלולים להביך את היחידה החוקרת, במסגרת השיח הציבור הער המתקיים לגבי הפרשה.
9. ברקע הדברים טענה כי צו האיסור הופר ברגל גסה על ידי גורמים שונים, בין בארץ ובין בתו"ל, וכי הסוסים ברחו את האורווה כך שאין עוד טעם בהארכת הצו.
10. התקיים בפניי דיון, במהלכו שמעתי את הצדדים ואף דברים שהמשיב 2 ביקש לשאת בבלתיים סגורות. החלטתי בסופו של דבר לנקוט בגישה ביניים ולהורות על צמצום צו איסור הפרסום.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

פ"ר 19-11-7948 משטרת יאל"ב- היחידה למאבק בפשיעה הכלכלית ואח' נ'. (אסור
בפרסום)

דיון

11. לא מצאתי להתעכב על סוגיית מקור הסמכות לצו מושא הדין. בין אם מדובר בצו לפי סעיף 70(ז) [פרסום בקשר לדיוני בית המשפט לצורך הגנה על עד במבט צופה פני עתיד] ובין אם לפי סעיף 70(ה) [פרטים שקשורים לחשוד] לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, הרי שמדובר בצו שניתן כדין ובסמכות.
12. עוד אוסף כי קיים מקור סמכות עצמאי שהצדדים לא התייחסו אליו ואני מפנה בעניין זה כי הדין מכיר בסמכותו של בית המשפט להוצאת צווי איסור פרסום לשם הגנה על חייו, שלמות גופו או פרטיותו של אדם, אף בהעדר הליך משפטי המתנהל ברקע. מקור הסמכות הוא בחובה המוטלת על המדינה, ובכלל זה הרשות השופטת, לכבד את הזכויות החוקתיות של הפרט. הצורך בהגנה על זכויות הפרט מקים סמכות לבית המשפט מכוח חובתו לכבד ואף להגן על הזכויות החוקתיות של הפרט. כיבוד הזכויות החוקתיות יכול להתבטא במתן סעד לצד נפגע, בכוח או בפועל, האוסר על הפגיעה בזכויותיו או על המשך הפגיעה בהן. הפגיעה בזכויות היסוד של הפרט יכולה להיגרם על ידי אזרחים אחרים ולא רק ממעשי הרשות השלטונית. מאותם נימוקים, הסעד יכול להינתן גם לבקשת המדינה ובלבד שתכליתו להגן על הזכויות החוקתיות של הנפגע הפרוטנציאלי, והכל מתוך הרציונל לפיו זכות חוקתית ללא הגנה כלשהי היא זכות חסרת משמעות או ממשות. ראו לעניין זה: ע"א 9185/03 טננבוים נגד הוצאת עיתון הארץ בע"מ, פ"ד נח(1) 359 ורע"א 6146/15 פלוני נגד ניר חסון- עיתון "הארץ" ואח', בג"ץ 2759/12 אל"מ ארז ויגר נ' מבקר המדינה).
13. לגוף העניין, מדובר בחקירה שהסתיימה למעשה, ואף התקיים הליך שימוע בטרם החלטה על העמדה לדיון. השלב המאוחר בו מצויה החקירה משליך על עוצמת השיקול בדבר איסור הפרסום לשם מניעת פגיעה בחקירה.
14. המדובר בפרשה הזוכה לעניין ציבור מיוחד ומקבלת כיסוי תקשורתי מסיבי, גם בתקשורת הממוסדת וגם ברשתות החברתיות.
15. באופן ממוקד, חלק מעדי המפתח בפרשה הם חשודים שהפכו לעדי מדינה, במהלך חקירתם. עניין גיוס עדי מדינה בתיק נמצא אף הוא במקד הדין הציבורי.
16. אין להתעלם מהעובדה שטרם הוחלט אם להגיש כתב אישום בתיק ולכן יש לקחת בחשבון את הנוק הבלתי הפיך שיגרם למעורבים ובפרט למשיבים בתיק, אם לא יוגש כתב אישום.
17. הטענה לפיה נעשה שימוש במקורבים לחשוד על דרך חקירתם והפגשתם עמו במהלכם החקירה, במטרה להחליש את רוחו על מנת להביאו לכדי שיתוף פעולה בחקירתו, היא טענה הראויה לליבון ודיון ציבורי. לטענה זו היבטים מוסריים ומשפטיים במישור העקרוני, אך היא עשויה להשליך גם על שאלת מהימנות העדויות, ועל הטענה לפיה היחידה החוקרת הפעילה אמצעים פסולים בדרכה להשגת המטרה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

פ"ר 19-11-7948 משטרת יאל"כ-היחידה למאבק בפשיעה הכלכלית ואח' נ'. (אסור
בפרסום)

18. עיינתי בחומר שהוגש לעיוני בנוגע למהלכי החקירה ובקשר לעצם חקירתה של המשיבה 3, נטען בפניי כי אין כל קשר בין חקירת המשיבה 3 לבין החלטתו של המשיב 2 לכרות עם המדינה הסכם. לפני העיון בחומר, ואף לאחריו, הגעתי למסקנה כי אינני נדרש לקבוע ממצאים כלשהם בעניין זה. בין אם מדובר במהלך לגיטימי ובין אם מדובר באמצעי לחץ פסול, בין אם האמצעי השפיע על המשיב 2 ובין לאו, השאלה שבפניי היא שאלה שונה בתכלית. השאלה היא האם להותיר את צו איסור הפרסום אם לאו, והאם נכון "לשחרר" פיסות מידע נוספות על מנת "לחשיר" את הדיון הציבורי, כדי שהוא יתקיים על בסיס מידע רחב, ככל האפשר.

19. סוגיית המתח שבין סמכותה, זכותה וחובתה של המשטרה לחתור לחקר האמת ולחשוף עבירות כדי להביא עבריינים לדין כמטרה ראויה וחשובה, לבין האיסור על פגיעה בזכויות יסוד של הפרט, בבחינת המטרה הראויה איננה מקדשת כל אמצעי, היא סוגיה שאין למעט בחשיבותה. סוגיה זו ראויה לליבון ולדיון ציבורי. העובדה שהדיון הציבורי מתקיים לפני ההחלטה להעמיד לדין, וטרם החלו הליכים משפטיים בתיק העיקרי (אם יוגש כתב אישום), אכן מעוררת קשיים במישורים שונים, כגון: שאלת סיווג החומרים כחומרי חקירה, שאלת הפצת חומרי החקירה, השפעה על עדים, זיהום עדויות, טוהר התליך המשפטי העתידי ועוד.

20. על אף האמור, הדיון הציבורי הוא בלתי נמנע, לגיטימי ואף חיוני במשטר דמוקרטי. על מנת לקיים דיון ציבור מושכל, יש להרחיב את בסיס המידע העומד לרשות הציבור, במגבלות הדין ובמגבלות הפגיעה בזכויות הפרט, ובפרט בצדדים שלישיים בלתי מעורבים.

21. מושא צו איסור הפרסום, מתייחס אומנם לדברים שעלולים לפגוע בפרטיות המשיבים 2 ו-3 ואולם מדובר בזכות הציבור לדעת כיצד התנהלה היחידה החוקרת והאם פעלה במגבלות החוק והדין. זכות הציבור לדעת אינה מתייחסת לידיעות בדבר אורחות חייו של החשוד אלא בדבר אורחותיה של היחידה החוקרת והתנהלותה אל מול החשוד. בהקשר זה אין מדובר במקרה רגיל בו נבחנת הפגיעה בפרטיותו של החשוד אל מול זכות הציבור לדעת על מעלליו במישור הפלילי, אלא במקרה בו הנתונים שקשורים בצנעת הפרט אינם קשורים כלל לחקירה, אך הם עדיין רלוונטיים ואף הכרחיים (ואילו ברמת הכותרת) לדיון הציבורי המתקיים בנושא השימוש בנתונים אלו כמנוף לחץ על החשוד.

על חשיבות הביקורת הציבורית ראו דבריה של כבוד הנשיאה (בדימוס) ד' בינש בבג"ץ 258/07 ח"כ זהבה גלאון נ' ועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת אירועי המערכה בלבנון 2006 [פורסם בנו, 6.2.07]:

"העיקרון בדבר פומביות הדיון מבוסס גם על זכות הציבור לדעת וכן על חובת הגילוי החלה על רשות ציבורית. זכותו של הציבור לקבל מידע על אופן פעולתן של רשויות ציבוריות, מאפשרת ביקורת ציבורית על הרשויות - ביקורת שהיא מאבני היסוד של המשטר הדמוקרטי".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

פ"ר 19-11-7948 משטרת יאל"כ-היחידה למאבק בפשיעה הכלכלית ואח' נ'. (אסור
בפרסום)

22. דומה שלא תיתכן מחלוקת כי מידת ההגנה על פרטיותה של המשיבה 3 צריכה להיות מלאה. כידוע הזכות לפרטיות היא זכות יסוד חוקתית המעוגנת בסעיף 7 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. מדובר בעדה שנקלעה שלא בטובתה לחקירה, אשר, למצער בדיעבד, גילתה שאין לה קשר אליה. אין עניין ציבורי ממשי (להבדיל, מרכילות), בהותה. למעשה זהותה ופרטיה אינם רלוונטיים כל עיקר.

23. ניתן לראות כי הרלוונטיות היחידה לחלקה של המשיבה 3 בחקירה הוא עצם חקירתה ועצם הטענה כי הדבר נעשה כדי לקדם לחץ על המשיב 2 שהיה אותה שעה בגדר חשוד. אין להתעלם מכך שדרגת הקרבה בין המשיב 2 למשיבה 3 הוא נתון רלוונטי לדיון הציבורי שכן היא משליכה על עוצמת אמצעי הלחץ. בהקשר זה, די אם יצומצם צו איסור הפרסום לכך שבחקירתה של המשיבה 3 היא נשאלה שאלות חודרניות לגבי טיב הקרבה ומהות מערכת היחסים בינה לבין המשיב 2. מלבד זאת, אין לשיטתי אינטרס ציבורי בחשיפת פרטים נוספים. בעניין זה אעיר כי זוהי אף עמדתם של חלק מנציגי כלי התקשורת עצמם (עיתון גלובס, וערוץ כאן 11).

24. באשר לזכויותיו של המשיב 2, כעד מדינה, על פגיעות מעמדו והצורך בהגנה עליו ועל ההליך המשפטי העתידי, אם יוגש כתב אישום, אומר כי אכן ביטול צו איסור הפרסום כליל, כך להתרשמותי, עלול לחסב למשיב 2 פגיעה קשה בפרטיותו, ועוד בעניינים שאינם קשורים לחקירה. עם זאת, ולנוכח האינטרס הציבורי בפרסום (לנוכח הסוגיות העקרוניות שהתיק מעורר), יש לחתור לצו מצומצם בגבולות גרעין וליבת זכות המשיב 2 לפרטיות.

25. אינני מתעלם מטענת המשיב 2 ומהאפשרות שמדובר "בקמפיין" מצד בעלי עניין שנועד לפגוע בו כדי "לשבור אותנו" עוד לפני שהוזמן להעיד. גם אם לא כל המניעים של הצדדים השונים בדיון הציבורי הם תמי לב או תמימים, אין הדבר פוסל את החיוניות בקיום דיון ציבורי לגוף העניין.

26. נטען על ידי המדינה כי ביטול הצו או צמצומו עלולים לגרום להגברת הלחצים והאיומים על עד המדינה ואף לפגוע ביכולתה של המדינה לגייס עדי מדינה בעתיד.

ואכן, בהחלטת השופט גובראן בע"פ 2117/12 פלוני נ' הוצאת עיתון הארץ [פורסם
בנבו, 23.9.12]:

"יש לשמור על האינטרס הציבורי, לפיו מעורבים בפשע יהססו "להחליף צד" ולהפוך למשתפי פעולה עם המשטרה בחשיפת עבריינים ועבירות ביוזעם כי הם ובני משפחותיהם יהיו חשופים לעיני הציבור בשמם האמיתי, בתמונותיהם ובכל פרטיהם וכי מעבר לחשש לפגיעה פיזית בגופם תיפגע קרוב לוודאי גם שגרת חייהם, כמו למשל קושי במציאת עבודה, במציאת דירה, רתיעה של שכנים ומכרים מקשר עמם וכיוצא בזה".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

פ"ר 19-11-7948 משטרת יאל"כ- היחידה למאבק בפשיעה הכלכלית ואח' נ' (אסור בפרסום)

27. מאידך, במסגרת הדיון בעוצמת השיקול בדבר ההגנה על פרטיותו של המשיב 2, אין להתעלם מהעובדה שמדובר בחשוד אשר כרת הסכם עם המדינה. משמעות הדברים היא שניתנו במסגרת ההסכם למשיב 2 טובות הנאה, ועל אף ההגנה לה הוא ראוי, אל לנו להתעלם מהיותו חשוד בתיק, ואף בעל מעמד מיוחד, מבחינת מערך הזכויות והאיוזנים. לענין הגדרת המשיב 2 כחשוד ראוי תגובתו של בא כוחו של המשיב 2 בתיק זה.

28. בענין זה יש לציין כי המדובר בחומר חקירה, שיש שלהניח שיועבר להגנה אם וכאשר יוגש כתב אישום. כמו כן, אין לשכוח כי מדובר בפעולת חקירה יזומה ויש לצאת מתוך הנחה שעצם החקירה ופעולת החקירה של הפגשת המשיב 2 במשיבה 3 נעשה לאחר מחשבה ותכנון. מכאן שעל המשטרה יהיה ליטול אחריות על חלקה ותרומתה להיווצרות הפעולה שבמוקד המחלוקת.

29. אין עוד לשכוח כי טרם הוגש כתב אישום בתיק וכי הצווים הם צווי ביניים שתוקפם עד למועד הגשת כתב אישום (אם יוגש), כך שמדובר בסעד זמני למעשה. אם יוגש כתב אישום, שמורה לסנגוריהם של החשודים זכותם להעלות טענותיהם בהקשר זה בבית המשפט.

30. הצעת המדינה לדחות את הדיון הציבורי לאחר שהדברים ייבחנו בשלב הביקורת השיפוטית אם וכאשר יוגש כתב אישום, ממעיטה ערך בחשיבות האינטרס הציבורי בפומביות, בפרסום, ובזכות הציבור לדעת.

על הפגיעה בחשיבות אינטרס זה עמדה השופטת פרוקציה בבג"ץ 258/07 ח"כ זהבה גלאון נ' ועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת אירועי המערכה בלבנון 2006 [פורסם בנבו, 6.2.07]:

"רק חשש ממשי לפגיעה באינטרס ציבורי בעל חשיבות מיוחדת יצדיק גריעה מן הפומביות ומחובת הגילוי, ותתיר שמיעת דיונים בדלתיים סגורות או איסור פרסום חומר ודו"חות..."

31. כיום, אין להתעלם עוד מהתמורות האדירות בתחום התקשורת והמדיה החברתית בעידן הנוכחי. לאור התפתחויות אלו, גישות שהיו מקובלות בעבר, הפכו, במרוצת השנים, למעט מיושנות ואנכרוניסטיות.

32. ולא בשולי הדברים, אעיר כי לא ייחסתי משקל משמעותי לטיעון "הסוסים ברחו או חוברחו מן האורווה", לפיו פרסומים רבים הפרו את צו איסור הפרסום כך שאין בו עוד טעם. מדובר בשיקול הכרוך בבעייתיות מובנית, מעין הנצחה או השלמה עם המציאות של פגיעה בשלטון החוק. בנוסף, וכפי שציין זאת המשיב 2, עדיין קיים הבדל משמעותי בין פרסומים שלא כדין לבין דיון ציבורי המתקיים על בסיס פרסום בגבולות צו מצומצם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

פ"ר 19-11-7948 משטרת יאל"ג- היחידה למאבק בפשיעה הכלכלית ואח' נ' (אסור בפרסום)

בבש"פ 1039/19 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' אלמונית [פורסם בנבו, 13.3.19] פסק כבוד השופט יצחק עמית כי:

"שמונתיהן של המשיבות התפרסמו זה מכבר ברשתות החברתיות, ומכאן הטיעון או הדימוי של אורוות ריקה שהסוסים נמלטו ממנה זה מכבר. זאת ועוד. פרסומים מוקדמים ומחתרתיים מעין אלה יוצרים מטבע הדברים חרושת של שמועות וגוזמאות, ובהיבט זה הפרסום יועיל לנקות שמם של נקיים ונקיות להן נגרם נזק עקב אי-פרסום שמן של המשיבות. מנגד, ברי כי מבחינת המשיבות, לא דומה פרסום במדיה התקשורתית הממוסדת, כפרסום ברשתות החברתיות. לכך יש להוסיף, כי מותן משקל לשיקול זה, עלול לתמרץ בעתיד הפרה של צווי איסור פרסום."

33. בשולי הדברים, אציין כי לא מצאתי להתייחס לסוגיית מעמדם בהליך של המבקשים 4 ו- 5 באשר הדיון וההחלטה היו נדרשים גם בלעדיהם.

34. לאור כל המקבץ לעיל לאחר ששקללתי את השיקולים השונים, הגעתי לכלל מסקנה שיש לאמץ גישת ביניים בין עמדת המבקשים לבין עמדת חלק מהמשיבים ובכך מצאתי לאמץ עמדת חלק מכלי התקשורת, לפיה צו איסור הפרסום שניתן ביום 4.11.19 יישאר על כנו, למעט בסייגים הבאים:

- א. אין עוד איסור פרסום על עצם מתן הצו.
- ב. ניתן לפרסם כי המשיבה 3 נחקרה בתיק זה ביום 21.2.19 ומסרה גרסתה, בעדות פתוחה, והשיבה לשאלות חודרניות ביחס לטיב הקרבה ומהות מערכת היחסים בינה לבין המשיב 2.
- ג. חל איסור מוחלט על כל פרט שעלול לזהות את המשיבה 3 או על כל פרט שנוגע לטיב ומהות הקרבה בין המשיב 2 למשיבה 3.

ניתנה היום, י"ט חשוון תשי"פ, 17 נובמבר 2019, בהעדר הצדדים.

עלאא מסארווה, שופט